

Frâna brusca pe cheltuielile publice – cu ce condiții vine „pasuirea” de la Comisia Europeana?



Abordarea neconvingătoare din trecut a autorităților din România cu privire la reducerea deficitului bugetar, care a ajuns la 9,3% din PIB în 2024 și continua să rămână la un nivel ridicat și în 2025, a determinat instituțiile europene să emită informații potrivit cărora țara noastră nu a implementat soluții eficiente pentru corectarea deficitului și să avertizeze că această stare de fapt „deschide calea unor posibile măsuri suplimentare în cazul în care România nu acționează rapid pentru a-și reduce dezechilibrele bugetare”. Și, deși în cea mai recentă comunicare, din 23 iunie, Comisia Europeană propune 15 octombrie 2025 ca data până la care țara noastră să ia măsuri eficiente de corectare a deficitului excesiv, factorii de decizie trebuie să acorde atenție condițiilor care însoțesc această propunere, în special cu privire la restrângerea cheltuielilor publice.

Concret, comisia recomandă Consiliului UE să stabilească un nou termen (15 octombrie 2025) până la care autoritățile din România să implementeze măsuri concrete pentru a asigura corectarea în timp util a deficitului excesiv (până în anul 2030), dar înaprește limitele maxime privind creșterea cheltuielilor publice. Dacă la începutul anului instituțiile europene considerau că România își permite să majoreze cheltuielile publice cu 5,1% în 2025 (față de 2024) și cu 4,9% în 2026, acum susțin că acestea trebuie temperate la cel mult 2,8% în 2025 și 2,6% în 2026. Următoarea reuniune a Consiliului ECOFIN este programată pe data de 8 iulie și rămâne de văzut dacă propunerea Comisiei Europene va fi aprobată și ce recomandări vor mai fi emise. Însă, indiferent de decizia Consiliului măsurile de corecție trebuie implementate cât mai rapid pentru a menține cheltuielile în limita menționată de CE, dat fiind că, în primele patru luni din acest an, avem deja o creștere de 6,6% față de perioada similară din 2024.

Pe de altă parte, măsurile de reducere a deficitului sunt necesare și în perspectiva evaluărilor așteptate din partea agențiilor de rating, în lunile care urmează. În prezent, România este plasată de către cele trei mari agenții de evaluare financiară pe ultima treaptă recomandată investitorilor, cu perspectiva negativă. În cazul înrăutățirii calificativului, țara noastră intră în categoria statelor nerecomandate pentru investiții, cu impact incomensurabil asupra costurilor și disponibilității împrumuturilor.

Lipsa totală de reacție de la începutul acestui an

Țara noastră se află în procedura de deficit excesiv încă din 2019 (când a înregistrat un dezechilibru bugetar de 4,6% din PIB), a fost scutită de măsuri de corecție pe perioada pandemiei, când regulile fiscale au fost suspendate în UE pentru a permite statelor membre să își sprijine economiile afectate de criza sanitară, dar ulterior a reintrat în

vizorul autorităților europene și a fost supusă presiunilor pentru a își consolida poziția fiscal-bugetară. Însă, pentru ca, de data aceasta, România nu mai era singura țară aflată în procedura de deficit excesiv, CE a relaxat procedurile și a acordat statelor respective posibilitatea de a-și ajusta deficitul bugetar pe o perioadă de patru până la șapte ani, cu condiția să realizeze reformele structurale și investițiile necesare pentru creșterea competitivității economiilor naționale. România, aflată deja pe un trend accelerat de creștere a deficitului, a transmis CE, în octombrie 2024, un plan fiscal-structural pe șapte ani (termenul maxim admis) prin care s-a angajat să reducă deficitul bugetar la 7,9% din PIB în 2024, la 7% din PIB în 2025 și la 2,5% din PIB în 2031.

Consiliul UE a aprobat planul României în luna ianuarie 2025 și a emis un set de recomandări pentru țara noastră care, practic, reprezentau direcțiile de urmat pentru redresarea finanțelor publice – limitele în care ar fi trebuit să se încadreze cheltuielile publice și reformele necesare pentru stabilizarea economiei și creșterea veniturilor la bugetul de stat (inclusiv reforma fiscală, cu accent pe modernizarea administrației fiscale și, implicit, pe eficientizarea colectării taxelor și impozitelor).

Măsurile de corecție ar fi trebuit adoptate de România până la data de 30 aprilie 2025 și prezentate Comisiei Europene în raportul anual privind progresele înregistrate în prima parte a anului, dar acest raport nu a fost nici până acum transmis instituțiilor europene.

Astfel, la începutul lunii iunie 2025, Comisia Europeană a constatat că România nu a luat măsuri eficiente pentru corectarea deficitului bugetar și a înaintat Consiliului ECOFIN o informare în acest sens. În documentul transmis consiliului, CE a identificat cele mai presante provocări cu care se confruntă țara noastră, respectiv dezechilibrele macroeconomice excesive, și a transmis, din nou, setul de recomandări pentru remedierea situației. A urmat, în 20 iunie, informarea Consiliului ECOFIN cu privire la faptul că România nu numai că nu a luat măsurile recomandate la începutul acestui an (21 ianuarie 2025) ci, din contra, „cheltuielile bugetare au crescut mult mai rapid decât era recomandat, ceea ce a condus la un deficit public ridicat persistent și a pus în pericol corectarea în timp util a deficitului excesiv al României, până în 2030”.

Recomandarile instituțiilor europene, calea de urmat pentru redresarea bugetară

În această situație ne aflăm acum și este foarte important ca, odată încheiat calendarul electoral din ultimul an, reprezentanții autorităților să urmeze recomandările instituțiilor europene, care, în esență, vizează stabilizarea finanțelor publice și maximizarea potențialului de dezvoltare a economiei românești. Concret, este vorba de menținerea cheltuielilor publice pe traiectoria de corecție și punerea în aplicare a reformelor și programelor de investiții asumate prin planul fiscal structural pe termen mediu. Totodată, CE recomandă României să urgenteze punerea în aplicare a planului de redresare și reziliență (PNRR), inclusiv a capitolului REPowerEU, să accelereze implementarea programelor aferente politicii de coeziune și să utilizeze la nivel optim instrumentele UE, inclusiv oportunitățile oferite de platforma InvestEU și de Platforma de Tehnologii Strategice pentru Europa, pentru a îmbunătăți competitivitatea economiei românești. În acest sens, autoritățile din România sunt încurajate să pregătească și să planifice mai bine proiectele mari de infrastructură și să accelereze punerea lor în aplicare, să se asigure că proiectele mature de investiții publice sunt realizate în timp util și să promoveze investițiile private pentru a stimula dezvoltarea economică durabilă.

Și, nu în ultimul rând, instituțiile europene spun că România ar trebui să îmbunătățească eficiența administrației publice și previzibilitatea procesului decizional, asigurându-se că inițiativele legislative au la bază studii de impact relevante și sunt supuse unor consultări adecvate cu părțile interesate.

În concluzie, documentele instituțiilor europene oferă o imagine clară a stadiului în care se afla economia României și a zonelor în care este necesară o intervenție promptă pentru corecții. Este nevoie doar ca autoritățile române să dea dovada de voință necesară în acest sens, pentru a evita, pe de o parte, reducerea ratingului de țară și, pe de altă parte, dezangajarea fondurilor europene și, implicit, blocarea a numeroase proiecte esențiale pentru

dezvoltarea de ansamblu a societății românești. Noul guvern de la București a anunțat, prin programul de guvernare, ca tratează cu prioritate aspectele legate de reducerea deficitului bugetar, iar nu doar Comisia Europeană, ci și întreaga societate așteaptă rezultate concrete în acest sens, cât mai repede.